

Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ
ΣΤΗΝ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΑΧΡΑΚΤΗΡΩΝ
(ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ)
Πέμπτη 13 Φεβρουαρίου 2020
Διδάσκων: κ. Δημήτρης Κοντοδήμος

Ερρίκος Ίψεν (Henrik Ibsen) –

Πρωτεργάτης της σύγχρονης Ευρωπαϊκής Δραματουργίας

Νορβηγός συγγραφέας, σκηνοθέτης και ηθοποιός. Γεννήθηκε το 1828 και πέθανε το 1906.

Ο Ίψεν ασχολήθηκε με τις διαπροσωπικές σχέσεις και κυρίως με τους δεσμούς μεταξύ γονέων και παιδιών. Στα έργα του, τα παιδιά δεν αποκόβονται εύκολα από το πρότυπο του πατέρα ή της μητέρας, αλλά αντίθετα, το εσωτερικεύουν και το φέρουν –συνειδητά ή ασυνείδητα– σε όλη τη ζωή τους, με αποτέλεσμα αυτή η ψυχολογική κατάσταση να επηρεάζει τις σχέσεις τους με τους άλλους. Έτσι το άτομο χάνει τα όρια του εαυτού του και συγχέει την υποκειμενικότητά του με αυτή του γονέα. Συχνά, στις ερωτικές του σχέσεις αμφιταλαντεύεται ανάμεσα σε δύο πρόσωπα: ένα της μητέρας ή του πατέρα και ένα του αγαπημένου ή της αγαπημένης.

Η ιδιοσυγκρασία κάθε άντρα ή γυναίκας αναδύεται μέσα από λεπτές ισορροπίες και τα πρόσωπα των έργων του δίνουν συνήθως την αίσθηση ότι περπατούν πάνω σε τεντωμένο σκοινί ανάμεσα στον εαυτό τους και στο γονεϊκό πρότυπο το οποίο έχουν εσωτερικεύσει ή και αφομοιώσει. Πρόκειται ωστόσο για δύο διαφορετικές «οντότητες», που φαίνεται να τα «στοιχειώνουν». Αυτό είναι και το πολυσυζητημένο «ιψενικό τρίγωνο», μια προβληματική κατάσταση δομημένη πάνω στα πιο γνωστά φροϋδικά συμπλέγματα, το οιδιπόδειο για τους άντρες και αυτό της Ηλέκτρας για τις γυναίκες.

Η ζωή μας, κατά τον Ίψεν, επηρεασμένη από τα πρότυπα του περιβάλλοντός μας, στοιχειοθετείται από απόψεις και πράξεις που πολλές φορές μας θέτουν σε αντιπαράθεση με τον ίδιο μας τον εαυτό, εφόσον δεν εκκινούν από τα πραγματικά θέλω μας, αλλά πρόκειται για περιβαλλοντικές ενδοβολές.

Η μετάβαση του προβληματισμού από τους ηθοποιούς στους θεατές σε ένα έργο του Ίψεν, τόσο μέσα από το κείμενο όσο και μέσα από τη δύναμη της υποκριτικής που επιβάλλει το ύφος των διαλόγων του, επιφέρει την ουσιαστική κάθαρση του κοινού. Αυτό συμβαίνει επειδή ο θεατής ταυτίζεται απόλυτα, μέσω του ιψενικού τριγώνου, με τα δρώμενα, λυτρώνεται από τους προσωπικούς του «δαίμονες», κατορθώνει τελικά να μεταβεί στην «ομαλότητα» και, περαιτέρω, επιτυγχάνει την προαγωγή της πνευματικής και ψυχικής του καλλιέργειας.

Ο Ίψεν θεωρείται ο θεμελιωτής του ψυχολογικού δράματος, εξαιτίας της ιδιαιτερότητας στην υποκριτική και στη σκηνοθεσία που απαιτούν τα έργα του.